

Ілона Євгенівна СЕМЕНЧА

доцент, кандидат економічних наук,
доцент кафедри банківської справи,
Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара
пр. К. Маркса, б. 35, к. 74, м. Дніпропетровськ, 49000, Україна
E-mail: semilon@ua.fm
Телефон: +380504536723

Катерина Сергіївна СЛАВНА

студентка,
Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара
пр. К. Маркса, б. 35, к. 74, м. Дніпропетровськ, 49000, Україна
E-mail: k.slavna@mail.ru
Телефон: +380985908380

**УПРАВЛІННЯ НЕДОХІДНИМИ АКТИВАМИ БАНКУ
НА ОСНОВІ УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ КОНТРОЛЮ**

Семенча, І. Є. Управління недохідними активами банку на основі удосконалення системи контролю [Текст] / Ілона Євгенівна Семенча, Катерина Сергіївна Славна // Економічний аналіз : зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет; редкол.: С. І. Шкарабан (голов. ред.) та ін. – Тернопіль: Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету “Економічна думка”, 2013. – Том 13. – С. 230-237. –ISSN 1993-0259.

Анотація

Розглянуто інструменти та методи контролю в управлінні недохідними активами вітчизняних банків. Розглянуто підходи до удосконалення системи контролю за недохідними активами банку. Проаналізовано структуру активів українських банків взагалі та ПАТ КБ «Приватбанк» зокрема. На основі побудованої економічної моделі визначено складові недохідних активів та їх роль у структурі загальних активів, а також завдяки лінійній регресії з'ясовано вплив на зміну прибутку банку. За результатами аналізу визначено основні недоліки управління недохідними активами, їх вплив на показники результативності. Виявлено необхідність встановлення співвідношення між недохідними та дохідними активами, сформовано необхідні складові системи контролю за ними задля підвищення ефективності діяльності банків.

Ключові слова: недохідні активи; основні засоби; дебіторська заборгованість; прибутковість; рентабельність; контроль; оптимальне співвідношення.

**Илона Евгеньевна СЕМЕНЧА
Екатерина Сергеевна СЛАВНАЯ**

**УПРАВЛЕНИЕ НЕДОХОДНЫМИ АКТИВАМИ БАНКА НА ОСНОВЕ
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ СИСТЕМЫ КОНТРОЛЯ**

Аннотация

Рассмотрены инструменты и методы контроля в управлении недоходными активами отечественных банков. Изучены подходы к совершенствованию системы контроля за недоходными активами банка. Проанализирована структура активов украинских банков в общем и ПАО КБ «ПриватБанк» в частности. На основе построенной экономической модели определены составляющие недоходных активов, роль недоходных активов банка в структуре общих активов. Благодаря линейной регрессии выявлено влияние последних на изменение прибыли банка. По результатам анализа определены основные недостатки управления недоходными активами, их влияние на показатели результативности. Выявлена необходимость установления соотношения между недоходными и доходными активами, сформированы необходимые составляющие системы их контроля для повышения эффективности деятельности банков.

Ключевые слова: недоходные активы, основные средства; дебиторская задолженность; доходность; рентабельность; контроль; оптимальное соотношение.

Ilova Yevgenivna SEMENCHA

PhD, Associate Professor,
Lecturer, Department of Banking,
Oles Honchar Dnipropetrovsk National University
Karl Marx Avenue, 35/74, Dnipropetrovsk, 49000, Ukraine
E-mail: semilon@ua.fm
Phone: +380504536723

Kateryna Sergiivna SLAVNA

student,
Oles Honchar Dnipropetrovsk National University
Karl Marx Avenue, 35/74, Dnipropetrovsk, 49000, Ukraine
E-mail: k.slavna@mail.ru
Phone: +380985908380

MANAGEMENT OF BANK NON-PROFIT ASSETS BASED ON THE IMPROVEMENT OF CONTROL

Abstract

The tools and methods of control in the management of non-profit assets of domestic banks have been examined as well as the approaches to the improvement of non-profit assets control. The structure of assets of Ukrainian banks in general and PJSC CB "PrivatBank" in particular has been analyzed. Based on the construction of an economic model, the components of non-profit assets have been defined, and their role in the structure of the total assets of the bank has been considered. Due to the linear regression there has been revealed the influence of non-profit assets on the bank profit change. According to the analysis of the main non-profit asset management deficiencies have been identified, as well as their impact on performance indicators. The need to establish the relationship between non-profit and return on assets has been identified. The necessary components of a control system for the efficiency of banks improvement have been generated.

Keywords: non-profit assets, fixed assets, receivables, returns, profitability, control, optimal ratio.

JELClassification: C130, C150, G210, M410

Вступ. Протягом останніх років спостерігається тенденція стрімкого зростання активів українських банків, що зумовлює активізацію процесів управління банківськими активами. За умов високої ризиковості ринкового середовища фінансова стійкість банку залежить від раціональних управлінських рішень щодо збалансованості між усіма агрегатами активів. Недохідна складова активів є невід'ємною частиною банківського менеджменту, раціональне використання якої дозволяє підтримувати достатній рівень ліквідності та прибутковості. Незважаючи на те, що основні засоби та нематеріальні активи, які становлять найбільшу частку в недохідних активах, є найбільш стабільною складовою, неефективне управління недохідними активами зменшує дохід банку і провокує його нестійкість. У зв'язку з цим актуалізується необхідність створення теоретико-методичного та інформаційно-аналітичного забезпечення та розроблення комплексного підходу до управління ними.

Особливої актуальності в контексті зазначеного набуває необхідність удосконалення системи контролю банків, оскільки фінансова криза змусила переосмислити власне завдання

нагляду взагалі та інспектування зокрема. Для країн Європи, так само як і для України, актуальним є питання контролю з боку держави за дотриманням економічних нормативів, здійсненням банківських операцій, в тому числі і за управлінням недохідними активами, що обумовлено необхідністю недопущення кризових явищ у майбутньому та виявленням тенденцій задля перспективного та швидкого відновлення банківської активності та економіки країни загалом.

Активи банку та їх управління розглядалися у роботах зарубіжних економістів, серед яких Н. Бакстер, У. Бреддік, Д. Ван-Хуз та Р. Міллер, Д. Полфреман, П. Роуз, та інші. Серед вітчизняних науковців варто назвати О. Васюренка, В. Грушка, О. Дзюблюка, А. Єпіфанова, О. Зарубу, С. Козьменка, О. Любунь, Л. Примостку та інших.

Однак недостатню увагу науковці звертають саме на недохідні активи, виокремлення недохідної частини активів від загальної складової активів. Зокрема не сформовано підхід до управління недохідними активами та системи контролю за дохідною та недохідною частинами активів, оптимізації структури активів банку за доходністю, враховуючи різні методи управління

ними. Відсутність теоретичних розробок стосовно цього питання призводить до того, що банки самостійно розробляють підходи до розподілу за дохідністю, що не завжди є ефективно, оскільки багато активів згідно з різноманітними нормативно-правовими актами можуть бути віднесені як до дохідних, так і до недохідних. Інші банки взагалі не звертають увагу на їх співвідношення, що негативно впливає на такі якісні показники, як рентабельність і ліквідність активів. Саме це і зумовило вибір теми та свідчить про її актуальність.

Формулювання мети статті та завдань. Отже, метою статті є проаналізувати та з'ясувати зміст недохідних активів у банківській діяльності, а також розглянути шляхи управління недохідними активами банку через удосконалення системи контролю. Метою нашої роботи передбачено вивчення таких завдань теоретичного, методичного та прикладного характеру: дослідження категорії «недохідні активи» в економічному механізмі управління банком; визначення ролі недохідних активів у загальній структурі активів вітчизняних банків; виявлення факторів впливу недохідних активів на результативні показники діяльності банку; запровадження підходів до удосконалення системи контролю за недохідними активами в системі управління банком.

Виклад основного матеріалу. Визначення «управління активами банку» економістами подається у різному вигляді. Так, наприклад, В. Грушко та О. Любунь визначають управління активами в банківській справі як «шляхи, методи і порядок розміщення залучених банком коштів з метою забезпечення рентабельної роботи банку та підтримання його ліквідності» [7].

О. Дзюблук визначає управління активами як «набір принципів і методів оптимізації доходу від розміщення коштів, удосконалення банківських операцій, методів роботи і технології угод. Ефективність управління активами є одним із факторів, що визначають максимізацію доходності фінансових операцій, що проводяться банком» [2, с. 27].

С. Козьменко стосовно цієї проблеми висловлюється наступним чином: «управління активами – діяльність банку по прибутковому (з мінімальним ризиком) розміщенню власних і залучених коштів» [4].

Л. Примостка подає визначення наступним чином: «управління активами – діяльність, що виражається у операціях по вигідному розміщенню власних і залучених коштів відповідно до обраної стратегії (максимізації прибутку, надійності вкладень, цільовому розміщенню)» [12, с. 39–44].

О. Заруба сутність управління активами банку формулює у такий спосіб: «управління активами комерційного банку – це система підходів, методів

та інструментів розробки і реалізації управлінських рішень, пов'язаних із процесами обґрунтування різних напрямків вкладення та використання ресурсів комерційного банку, для досягнення головної мети управління банком у рамках ефективної повномасштабної банківської діяльності на тривалому часовому інтервалі. При цьому слід зазначити, що досягнення головної мети на тривалому часовому інтервалі можливо лише при належному контролі» [3].

Варто зазначити, що це визначення містить у собі всі основні функції, властиві будь-якій системі управління: планування, регулювання, аналіз і контроль. Однак, реалізація кожної з цих функцій не можлива без урахування іншої та впливу зовнішніх факторів. Управлінські рішення мають бути спрямовані на пошук оптимальної структури та складу банківського портфеля активів.

Прибутковість активів як критерій якості відображає їх здатність приносити дохід, створювати джерело для розвитку банку й зміцнення його капітальної бази.

Сам термін «недохідні активи», на наш погляд, можливо розглядати як ресурси, контрольовані банком, або права на отримання таких ресурсів, що виникли в результаті минулих подій, використання або отримання яких, як очікується, призведе до еквівалентного потоку грошових коштів у майбутньому, тобто не принесе банкові безпосереднього доходу. Саме таке визначення дає можливість охарактеризувати їх як окрему економічну категорію «активна пасивність», що формує імідж банківської установи, оскільки відповідає за надійність.

Неоднозначне трактування зустрічається й при спробах класифікувати активи.

Так Н. Ткачова у [14, с. 63-68] пропонує наступну градацію активів за критерієм прибутковості: активи, що приносять дохід (кредити, значна частина інвестиційних операцій, інші операції), і активи, що не приносять дохід (готівка в касі, кошти на кореспондентському і резервному рахунках у Центральному банку, інвестиції в основні фонди банку).

Створення ефективної системи управління активами, на думку К. Раєвського та Т. Раєвської [13, с. 31-41], вимагає розподіл активів на дохідні та недохідні. Вони виділяють такі характеристики останніх: не відносяться до основного виду діяльності; незначна питома вага в сукупних активах банківської установи; незначна питома вага доходів за операціями з такими активами в структурі доходів за активними операціями банківської установи (критерій суттєвості); превальювання витрат над доходами при здійсненні операцій з ними в процесі життєвого циклу.

А. Герасимович у [1, с. 38–40] до складу недохідних активів відносить: дебіторську заборгованість, капітальні інвестиції, основні

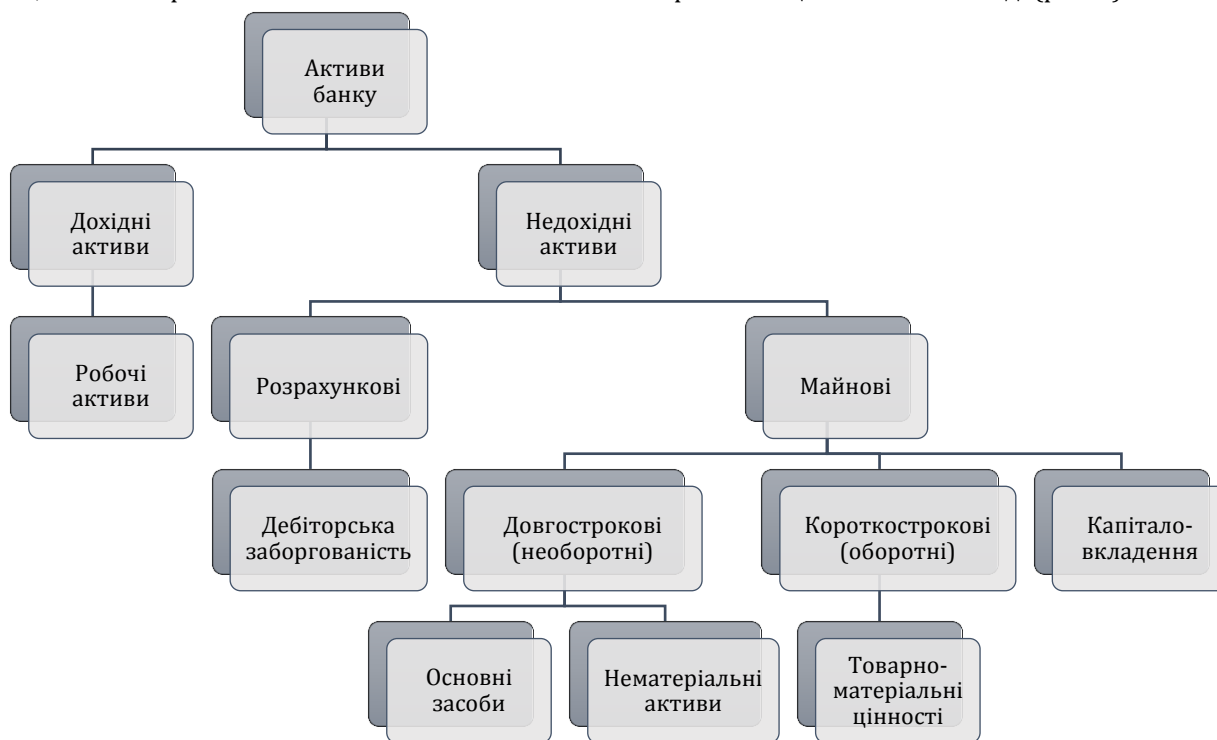

Рис. 1. Класифікація активів банку за дохідністю

На відміну від дохідних активів, які безпосередньо спрямовані на отримання доходу, недохідні потребують вкладання коштів, тому їх значення для розвитку банку на перший погляд, є неперіоритетним. Особливо це стосується основних засобів та нематеріальних активів.

При виборі, куди саме спрямувати вільні кошти (на придбання або виготовлення основних засобів та нематеріальних активів чи на фінансові операції), керівництво банку найчастіше обирає другий варіант, який сприятиме формуванню прибутку. Однак недохідні активи є невід'ємною складовою забезпечення нормального процесу діяльності банківської установи, недостатність яких призводить до зменшення ефективності роботи банку.

Вважаємо, що актуальною проблемою на сьогодні є визначення ефективності використання недохідних активів у грошовому еквіваленті, оскільки вони впливають на процес надання банківських послуг здебільшого опосередковано. Виняток становить розрахунково-касове обслуговування клієнтів за допомогою такого нематеріального активу, як комп'ютерна програма «Клієнт-Банк» [9, с.62-65]. Тому важливо визначити оптимальний обсяг та доцільність вкладання грошових коштів в основні засоби і нематеріальні активи, які формують необоротні активи.

Враховуючи вищезазначену інформацію, можемо стверджувати, що управління недохідними активами банку – це система підходів, методів та інструментів розробки і

реалізації управлінських рішень, пов'язаних із процесами формування необхідного рівня недохідних активів і структури джерел їх фінансування для досягнення стратегічної мети управління банком.

Важливість ролі недохідних активів полягає в тому, що цей напрям фінансово-економічної діяльності банку забезпечує формування і ефективне використання основних засобів як головної складової успішної діяльності у процесі завоювання місця на ринку та виявлення найефективніших напрямів інвестування фінансових ресурсів у нематеріальні активи. Банки отримують значну перевагу в конкурентній боротьбі, якщо вони володіють гудвілом. Тому вкладання коштів у придбання або формування власного товарного знака, товарної марки, здатність банку зробити її відомою на весь світ чи на ринках країн певного регіону світу – усе це запорука подальшої фінансової стабільності банку[5; 6]. Висока питома вага нематеріальних активів може свідчити про інноваційний характер стратегії банку, про вкладення капіталу в ліцензії, патенти та іншу інтелектуальну власність. Тому зосередження фінансових ресурсів у цьому напрямку виступає фактором впливу на ефективну господарську діяльність у майбутньому.

Основу ефективного вкладання коштів у основні засоби й інші необоротні активи банку формує його правильно визначена технічна політика. Особливо це актуально у наш час, коли питання інноваційної діяльності виходять на

перший план. Урахування цього фактора полягає у вивченні можливостей того чи іншого проекту технічного переозброєння банку, заміни технологій, що існують, упровадження заходів ресурсо- та енергозбереження, підвищення рівня кваліфікації робітників, розробка прогресивних норм трудових і матеріальних витрат та деяких інших заходів. Оцінка фінансового стану банку загалом повинна враховувати цю складову – вплив складу і динаміки необоротних активів на кінцеві фінансові результати банку.

Недостатня кількість недохідних активів призводить до великих експлуатаційних витрат, а отже, до підвищення собівартості банківських послуг. Надлишок їх сигналізує про наявність баласту, який обтяжує установу, стримує її розвиток, відволікаючи з обігу значні кошти [9, с. 62–65]. Саме тому у процесі реалізації фінансової стратегії банку важливу роль відіграє правильне формування недохідних активів.

На рис. 2 зображено динаміку зміни дохідних та недохідних активів протягом 2008–2012 років[11]:

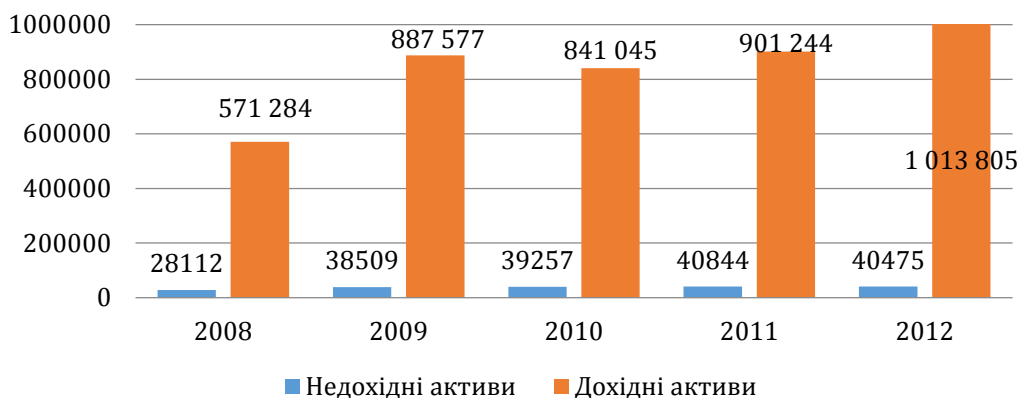

Рис. 2. Динаміка дохідних та недохідних активів

На початок 2012 року активи банків перевищили позначку в 1 трлн грн, досягнувши 1054,3 млрд грн, що на 11,9% нижче, ніж у 2011 році. Порівняно з дохідними статтями активів, частка недохідних активів зменшилась у 25 разів у 2012 році, у той час як у 2011 році – менша у 22 рази. Така тенденція пов'язана зі збільшенням дохідних активів та зменшенням недохідних у 2012 році, що підкреслює недостатню увагу з боку управлінських органів до недохідних статей активів та зосередження основних зусиль на збільшенні питомої ваги дохідних активів.

Недооцінка значення недохідних активів у сукупних активах призводить до низької ефективності банківської діяльності, яка втілюється в недоотриманому прибутку і, як наслідок, у невикористаних резервах розвитку банку.

Про такі висновки свідчать результати аналізу, які базуються на даних ПАТ КБ «Приватбанк».

Для статистичного дослідження впливу недохідних активів на величину фінансового результату ПАТ КБ «Приватбанк» скористалися методом статистичного аналізу – побудовою лінійної регресії, де за фактори x_1 та x_2 прийнято основні види недохідних активів – вартість основних засобів та дебіторської заборгованості, a_i – коефіцієнти лінійної регресії, u – випадкова складова, що в нашому випадку описує вплив випадкових факторів та вплив дохідних активів на

величину фінансового результату. Результати регресійного аналізу побудованої моделі свідчать про наявність щільного зв'язку між вартістю дебіторської заборгованості та основних фондів та фінансовим результатом банку. Отриманий коефіцієнт множинної кореляції 0,98 характеризує наявність сильного впливу факторних показників на результативний. Коефіцієнт детермінації 0,97 свідчить про те, що 97% змін фінансового результату пояснюються побудованою регресійною моделлю. Для обчислення довірчого інтервалу для коефіцієнта a_1 за величину значимості (α) візьмемо 0,05. Обчислюємо ліву та праву межі довірчого інтервалу для a_1 : $-0,06 \leq a_1 \leq 0,10$. Довірчий інтервал для a_2 : $-1,70 \leq a_2 \leq 3,56$. Довірчий інтервал дає так звану «інтервальну оцінку» параметра, тобто діапазон значень, що міститиме істинне значення з високою, заздалегідь визначеною ймовірністю – $(1 - \alpha)\%$. Якщо провести 100 іспитів і за отриманими 100 вибірками обчислити 100 довірчих інтервалів з рівнем значущості 5%, то 95 інтервалів зі 100 будуть містити істинне значення оцінюваного параметра. Значущість моделі є високою, що свідчить про її адекватність. Оскільки $F < 0,05$, регресійна модель вважається значущою. Проте не всі фактори є значущими для цієї моделі – рівень для x_2 перевищує 0,05, отже, фактор не значущий для моделі. Еластичність результативної ознаки від факторних вказує величину зміни результату

при зміні фактора на 1%. У нашому випадку зміна вартості основних фондів призводить до зміни величини фінансового результату на 2,63 %, а зміна на 1% вартості дебіторської заборгованості спричинює зміну прибутку чи збитку на 0,02%:

Отже, в результаті моделювання отримана така економетрична модель:

$$Y = 0.02 * X_1 + 2.63 * X_2 - 5\,209\,248.78 \quad (1)$$

Рівняння (1) кількісно описує зв'язок величини прибутку банку та вартості недоходних активів.

Спираючись на те, що недохідні активи безпосередньо впливають на результативні показники банку, вважаємо, що доцільним є встановлення оптимального рівня недохідних активів для кожного банку окремо. Встановлення цього рівня неможливе без урахування рівня дохідних активів, тому, на нашу думку, доцільним є врахування організаційно-інформаційної моделі О. Мітрофанова [8, с. 34–48], яка доводить вплив недохідних активів на показники ліквідності та дохідності банку.

Для здійснення аналізу недохідних активів з позицій «ліквідність-дохідність» у [10, с. 109–112] використовується коефіцієнт співвідношення недохідних та дохідних активів (НАА):

$$НАА = \frac{НА}{ДА}, \quad (2)$$

де НА – недохідні активи;

ДА – дохідні активи.

Оскільки сьогодні стан аналітичної роботи банків не відповідає вимогам уніфікації та комплексності, тому запровадження цієї методики оцінки у всіх банках дало б можливість однаково аналізувати та порівнювати їх дохідні та недохідні активи. Запропонована методика дасть змогу банківським аналітикам комплексно оцінити рівень недохідних активів кредитної установи та отримати комплексну методику аналізу всього банку.

Що стосується системи контролю з боку держави, то, на нашу думку, її варто представити з декількох сторін: 1) контроль об'єкта (елементи недохідних активів і джерела їх фінансування в межах економічної системи у взаємозв'язку із зовнішнім середовищем); 2) контроль суб'єкта управління (контроль органів внутрішнього управління банку, які приймають управлінські рішення щодо ефективного використання недохідних активів шляхом реалізації функцій управління з урахуванням впливу на них

чисельних факторів внутрішнього і зовнішнього середовища). Таким чином, система контролю об'єднує правову, нормативну та інформаційну інспекції.

Запропонований підхід здійснення контролю за недохідними активами важливо спрямувати на структурування за ознаками прямої та непрямой недохідності. Так недохідні активи прямої недохідності первісно визнаються засобами внутрішньобанківських операцій (основні засоби, нематеріальні активи, товарно-матеріальні цінності), а недохідні активи непрямой недохідності визнаються у процесі як внутрішньобанківських, так і фінансових операцій (дебіторська заборгованість).

Здійснюючи контроль активів банку з точки зору дохідних та недохідних, треба проводити комплексний аналіз діяльності банку. Це дозволить, по-перше, визначити місце аналізу недохідних активів у системі банківського менеджменту, по-друге – врахувати всі чинники впливу на них і окреслити тенденції розвитку банку. Це сприятиме максимальній ефективності діяльності банку, враховуючи вимоги до його стійкості та прибутковості.

Таким чином, узагальнити вищезазначену інформацію можемо в плані-схемі, зображеному на рис. 3.

Висновки та перспективи подальших розвідок. Таким чином, отримана регресійна модель показує, що навіть ті елементи, які, на перший погляд, не повинні впливати на показники результативності, доцільно враховувати при прийнятті управлінських рішень. Залучення факторів, зазначених у рівнянні (1) при аналізі активів та системі контролю за ними допоможе конкретному банку знайти оптимальне співвідношення між дебіторською заборгованістю, основними фондами та дохідними активами.

Перевагою такого підходу є можливість прийняття якісних та вчасних рішень щодо прибутковості та рентабельності. Для менеджерів та акціонерів банків – це можливість постійно стежити за найменшими змінами, вносити управлінські корективи, в тому числі й на перспективу.

Напрямами подальших досліджень бачимо запровадження інструкції по контролю за недохідними активами в системі управління банком, завдяки якій вітчизняні банки матимуть єдиний нормо-контроль у процесі прийняття управлінських рішень стосовно активів.

I. Побудова моделей задля виявлення взаємозв'язку недохідних активів з іншими агрегатами активів

II. Аналіз отриманих результатів при прийнятті управлінських рішень та виявлення впливу на показники результативності

III. Розрахунок оптимального значення коефіцієнта співвідношення НА та ДА задля підвищення ефективності діяльності банку

Рис. 3. План-схема управління та системи контролю за недохідними активами

Список літератури

1. Герасимович, А. М. Аналіз банківської діяльності: підручник / А. М. Герасимович, М. Д. Алексеенко, І. М. Парасій та ін. – К. : КНЕУ, 2003. – 102 с. – С. 38–40.
2. Дзюблук, О. В. Комерційні банки в умовах переходу до ринкових відносин [Текст] / О. В. Дзюблук. – Тернопіль : Економічна думка, 1996. – 140 с.
3. Заруба, О. Д. Фінансовий менеджмент у банках: навчальний посібник / О. Д. Заруба. – К.: Знання, 1997.– 172 с.
4. Козьменко, С. М., Стратегічний менеджмент банку: навчальний посібник / С. М. Козьменко, Ф. І. Шпиг, І. В. Волошко.– Суми: Університетська книга, 2003.– 734 с.
5. Костюк, А. Н. Корпоративноеуправление в банке [Текст] : монографія / А. Н. Костюк. – Суми : ГВУЗ “УАБД НБУ”, 2008. – 332 с. – ISBN 978-966-8958-26-7
6. Криклій, О. А. Банківський менеджмент: питання теорії та практики [Текст] : монографія / [О. А. Криклій, Н. Г. Маслак, О. М. Пожар та ін.]. – Суми : ДВНЗ “УАБС НБУ”, 2011. – 152 с.
7. Любунь, О.С., Фінансовий менеджмент у банку: навчальний посібник / О. С. Любунь, В. І. Грушко. – К.: Слово, 2004. – 296 с.
8. Набок, Р. Системний аналіз недохідних активів банку/ Р. Набок // Вісник Національного банку України. – 2004. – № 9. – С.34–48.
9. Набок, Р. Управлінська модель обліку недохідних активів банку/ Р. Набок, О. Набок // Вісник Національного банку України. – 2003. – № 3. – С. 62–65.
10. Набок, Р. М. Сучасний стан та перспективи розвитку комплексного аналізу недохідних активів банку / Р. М. Набок // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України. – 2009. – Т. 9. – С. 109–112.
11. Основні показники діяльності банків України 2008–2012 роки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=36807&cat_id=36798
12. Примостка, Л. Управління активами і пасивами комерційного банку / Л. Примостка // Вісник Національного банку України. – 2001. – № 2. – С. 39–44.
13. Раєвський, К. Методичні рекомендації щодо економічного аналізу діяльності комерційного банку / К. Раєвський, Т. Раєвська // Вісник НБУ. – 1999. – № 3. – С. 31–41.
14. Ткачова, Н. О. Активи комерційних банків України та аналітичні аспекти їх розвитку / Н. О. Ткачова // Проблеми формування і розвитку фінансово-кредитної системи України: Наукове видання. – Х. : Штрих, 2002. – 274 с. – С. 63–68.

References

1. Gerasimovich, A. M., Alekseienco, M. D., Parsyi, I. M. and others (2003). *Analysis of Banking: Tutorial [Analys bankivskoy diyalnosti]*. Kyiv: Kyiv National Economic University.
2. Dzyublyuk, O. V. (1996). *Commercial banks in the transition to market relations [Komerциjni banki v umovah perehodou do rinkovikh vidnosin]*. Ternopil: Economic thought.
3. Zaruba, D. (1997). *Financial management in banks: [Finansoviy menegment v bankakh]*. Kyiv: Knowledge.
4. Kozmenko, S. M., Shpyg F. I., Voloshko I. V. (2003) *Bank Strategic Management: Manual [Stratehichniy menedgment bankou]*. Soumni: University book.
5. Kostyuk, A. N. (2008). *Cooperative Management in the bank [text]: Monograph [Kooperativnoe oupravlenie v banke]*. Soumni: Ukrainian Academy of Banking of the National Bank of Ukraine.

-
6. Krickley, O. A., Maslak N. G., Pogar O. M. (2011). *Banking Management: Theory and Practice [text]: monograph [Bankivskiy menedgment]*. Soumni: Ukrainian Academy of Banking of the National Bank of Ukraine.
 7. Lyubun, O. S., Grushko V.I. (2004) *Financial Management in the bank: Textbook [Finansovyi menedgment v banke]*. Kyiv: Word.
 8. Nabok, R. (2004). *Systematic analysis of non-profit assets bank [Sistemnyi analys nedokhidnikh aktiviv bankou]*. Bulletin of the National Bank of Ukraine, 9, 34-48.
 9. Nabok, R., Nabok, O. (2003). *Managerial accounting model of non-profit assets of bank [Oupravlinska model oblikou nedokhidnikh aktiviv bankou]* Bulletin of the National Bank of Ukraine, 3, 62-65.
 10. Nabok, R. M. (2009). *Current state and prospects of development of a comprehensive analysis of non-profit assets of bank [Suchasnyi stan ta perspective rozvitky kompleksnogo analisu nedokhidnikh aktivov banka]*. Problems and prospects of development of the banking system of Ukraine, 9, 109-112.
 11. Key indicators of banks in Ukraine 2008–2012 years. (2013). Retrieved April 15, 2013 from : http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=36807&cat_id=36798.
 12. Prymostka, L. (2001). *Management of Assets and Liabilities of Commercial Bank [Oupravlinnya aktivami i pasivami komerciyynogo bankou]* Bulletin of the National Bank of Ukraine, 2, 39-44.
 13. Rajewski, K., Raevskaya, T. (1999) *Guidelines for economic analysis of the commercial bank [Metodichni rekomendaciy schodo ekonomichnogo analisu diyalnosti komerciyynogo bankou]* Bulletin of the National Bank of Ukraine, 3, 31-41.
 14. Tkacheva, N. O. (2002) *Assets of commercial banks in Ukraine and analytical aspects of their Problems of formation and development of the financial and credit system of Ukraine: Research edition. [Aktivi komerciyynih bankiv Ukraini ta analitichni aspekti ikh rozvitkou]* Harkov: Touch.

Стаття надійшла до редакції 29.04.2013 р.